

PRAVICA DO ZDRAVSTVENEGA VARSTVA

(Delavnico je pripravil Amnesty International Slovenije)

Pravica do zdravja je omenjena v kar nekaj mednarodnih dokumentih človekovih pravic. Tako je navedena v 12. členu Mednarodnega pakta o ekonomskih, socialnih in kulturnih pravicah in v 24. členu Konvencije o otrokovih pravicah. Za evropske države pa je pomemben 13. člen Evropske socialne listine.

Zdravje je tako socialna kot ekonomska in politična tema. Ravno tako je zdravje povezano z mnogimi človekovimi pravicami. Po ugotovitvah Svetovne zdravstvene organizacije je prvi vzrok smrti na svetu ekstremna revščina. Vse skupaj je postalo kot začaran krog: revščina povzroča bolezni, ta pa vodi v še večjo revščino. Številke kažejo nepravilnost in neenakost v življenju svetovnega prebivalstva. 75 odstotkov svetovne populacije živi v državah v razvoju in ta odstotek predstavlja samo 8 odstotkov svetovnega trga z zdravili. Tretjina svetovnega prebivalstva nima dostopa do nujno potrebnih zdravil.

Naslov delavnice: Samo minuto

Čas izvedbe: 1 šolsko uro

Cilji:

- razumeti, kako so človekove pravice med seboj povezane, ravno tako z zdravjem,
- razviti samozaupanje pri izražanju osebnega mnenja.

Kaj potrebujete:

- izjavo z vprašanjem za vsakega udeleženca,
- klobuk ali kapo,
- štoparico.

Predhodna aktivnost:

- **za učitelja:** pripravite izjave z vprašanji, jih izrežite in postavite v klobuk ali kapo.

Potek izvedbe:

1. Z učenci/dijaki se posedemo v krog. Če imate več kot 15 udeležencev, jih razdelite v dve skupini. Določite vodjo druge skupine, s katerim/katero se že poprej dogovorite o sovođenju delavnice. Povejte jim naslov delavnice, kaj bodo delali in kaj so cilji delavnice.
2. Vsak od udeležencev naj iz kape ali klobuka potegne izjavo z vprašanjem, povezanim z zdravjem.
3. Udeležencem povejte, da imajo pet minut časa, da se pripravijo na to, da bodo o tej izjavi z vprašanjem govorili eno minuto. Govor ne sme vključevati ponavljanj in tistega, kar nima nobene zveze z vprašanjem.
4. Vsak poda svoje mnenje. Po nastopu vsakega lahko ostali tudi komentirajo.
5. Ko vsi zaključimo, sledi plenarna razprava z naslednjimi vprašanji: ali vam je bilo težko govoriti eno minuto na določeno temo, katere izjave oz. vprašanja vam je bilo najtežje komentirati, ali ste iz govorov posameznikov izvedeli kaj zanimivega?

IZJAVE Z VPRAŠANJI

Zdravje in izobraževanje <p>Poznavanje tem, povezanih z zdravjem je zelo pomembno. Ali meniš, da bi bilo potrebno, da bi ta znanja osvajali skozi vsa leta izobraževanja pri predmetu zdravstvena vzgoja?</p>	Zdravje in revščina <p>Po mnenju Svetovne zdravstvene organizacije je glavni vzrok smrti svetovnega prebivalstva revščina. Kaj bi morale države narediti glede tega?</p>
Šport in otroci <p>Kaj bi svetoval staršem in trenerjem, ki silijo otroke k neprestanemu treniranju? Kdo naj bi imel pravico odločati o otrokovem zdravju in kako bo preživel svoj prosti čas?</p>	Šport, zdravje in izključevanje <p>V kolikšni meri meniš, da paraolimpijske igre ljudi s posebnimi potrebami (npr. na invalidskem vozičku) razbijajo predsodke o ljudeh s posebnimi potrebami?</p>
Šport in zdravje <p>Kaj bi lahko na lokalni ravni naredili v boju proti uporabi poživil v športu?</p>	Šport in mir <p>V kolikšni meri tekmovalni šport promovira sodelovanje in razumevanje med ljudmi?</p>
Šport in revščina <p>V mnogih državah šport, npr. nogomet, pomeni za posameznike izhod iz revčine. Kaj misliš ali bi revne države morale vložiti več truda in sredstev v te športe?</p>	Šport, zdravje in okolje <p>Za veliko ljudi golf velja za okolju neprijazen šport, zato ker so igrišča na obdelovalni zemlji, za njihovo vzdrževanje pa je treba uporabiti veliko vode, pesticidov in herbicidov. Ali to pomeni, da golf kljub temu, da je športna dejavnost, ni koristen zdravju?</p>

Oskrba z zdravili <p>Tretjina svetovnega prebivalstva nima dostopa do nujno potrebnih zdravil. Kaj meniš, da bodo morale narediti države?</p>	Šport in globalizacija <p>Veliko športne opreme je narejene v državah Bližnjega vzhoda, vzhodne Evrope, Afrike s poceni delovno silo. Ali mi kot porabniki lahko kaj naredimo, da ne bomo del tega izkoriščanja?</p>
---	--

<p>Zdravje in AIDS</p> <p>Ljudje, ki imajo AIDS oz. so okuženi z virusom HIV in živijo v bogatih državah, živijo bolje in dlje od tistih, ki živijo v revnih državah, zato ker imajo dostop do ustreznih zdravil. Kaj lahko naredi industrija zdravil?</p>	<p>AIDS in pravica do dela</p> <p>Pravica do dela je kršena, kadar se od posameznika zahteva, da gre na testiranje virusa HIV in ne dobi dela na osnovi pozitivnega rezultata. Ali država lahko zakonsko uredi, da se v takem primeru pravica do dela ne bo kršila?</p>
<p>AIDS, kršitve človekovih pravic in Slovenija</p> <p>Kaj misliš, kako so bolnikom s/z HIV/AIDSOM kršene človekove pravice pri nas? Kako misliš, da bi si pri nas lahko borili proti temu?</p>	<p>Zdravje in alkohol</p> <p>Po podatkih Svetovne zdravstvene organizacije je pri moških v Evropi od 15 do 29 let pri enem od štirih primerov smrti pripomogel alkohol. Kaj misliš, katere akcije bi lahko izvedli tako na lokalni in državni ravni za zmanjšanje uživanja alkohola?</p>
<p>Revščina, otroci in zdravje</p> <p>V revnih državah vsak peti otrok od 100 ne preživi petega leta starosti. Ravno tako je v teh državah 50 odstotkov otrok podhranjenih. Kaj bi lahko mednarodna skupnost naredila, da bi zmanjšala te številke?</p>	<p>Revščina in politika</p> <p>Boj proti revščini je politično vprašanje. Revščina je v večini družb povezana z neenakostjo v razporeditvi moči, bogastva in priložnosti. Ali se strinjaš s to trditvijo?</p>